

**STATUTUL
ORAȘULUI NISPORENI**

Nisporeni 2013

STATUTUL ORAȘULUI NISPORENI

- Prezentul Statut este elaborat în temeiul Legii Republicii Moldova privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006 și Legii Republicii Moldova Statutul-cadru al satului (comunei), orașului (municipiului) nr. 436-XV din 06 noiembrie 2003.
- Orașul Nisporeni, raionul Nisporeni, este o unitate administrativ-teritorială de nivelul I și dispune de Statutul său, aprobat de către Consiliul orașenesc.

LEGENDĂ

Prima atestare a localității Nisporeni a fost făcută la 14 ianuarie 1618. Prin tradiție, oamenii din partea locului leagă denumirea de solurile nisipoase de aici: nisip – Nisporeni – Nisporeni.

Legenda spune că pe timpul turcilor au fugit din Muntenia în Moldova trei oameni pe nume Artenescu, Cîrligescu și Tulburescu. Ei s-au așezat cu traiul pe aceste locuri. Au furat trei fete din satul vecin Tîngelești, au făcut trustrei nunți și au început să-și ducă viața în tihnă și pace. Numele celor trei bărbați coincid, în fond, cu numele de familie foarte răspândite în localitate – Arteni, Tulbure, Cîrlig. Foarte probabil că actualii purtători ai acestor nume sunt urmașii primilor întemeietori ai satului.

În anul 1940, localității Nisporeni i-a fost atribuit statutul de centru raional. Pînă la 1999 orașul Nisporeni a fost centrul raional Nisporeni (cu excepția perioadei 1964-1966, în care orașul Nisporeni a intrat în componența raionului Călărași). Din 1999 pînă în 2003, orașul Nisporeni a fost inclus în județul Ungheni. La 25 mai 2003, orașul Nisporeni și-a recăpătat statutul de centru raional.

Fondul funciar total constituie 9203,2 ha de pămînt, inclusiv proprietate publică a statului – 2606,53 ha. În proprietate privată se află - 4591,32 ha. În teritoriul primăriei activează 1650 de gospodării țărănești, care întrunesc o suprafață de 3223.00 ha, dintre care:

- arabile – 2128 ha
- viță de vie – 716 ha
- livezi – 331 ha

Terenurile de rezervă a primăriei constituie o suprafață de 984 ha dintre care:

- pășuni – 445 ha
- plantații forestiere – 161 ha
- fișii forestiere de protecție – 44,16 ha
- terenuri alocate petru bazine acvatice – 108,92 ha
- construcții și curți – 4,31 ha

După situația de la 01.01.2012, sunt înregistrate 4498 deținători de teren pe lîngă casă.

Numărul total de locuitori în orașul Nisporeni la momentul actual este de 12.500 persoane, dintre care: bărbați – 6250 , femei – 6250. Componenta etnică a populației:

- Moldoveni - 12.333
- Ruși - 40
- Ucrainenii - 10
- Bulgari - 5
- Găgăuzii - 2
- Romii - 110

Organul suprem de condecere al orașului Nisporeni este Consiliul Orașenesc, constituit din 23 consilieri . Primarul orașului conduce aparatul primăriei, care e constituit 32 angajați. Sediul primăriei se află în centrul orașului, str. Alexandru cel Bun, 55 (tel.: 2-32-42).

Patrimoniul Primăriei orașului Nisporeni este alcătuit din fonduri fixe în valoare totală de 24.090.137 lei, dintre care:

- clădiri – în valoare de - 33740411,83 lei
- construcții speciale –11660240,49 lei
- instalații de transmisie –17690402,92 lei
- mașini și utilaje –5576646,77 lei
- mijloace de transport –168613.00 lei
- mobilier – 167543,73 lei
- fonduri de bibliotecă –1315820,41 lei

În teritoriul primăriei orașului activează 23 instituții din domeniul învățământului, culturii, sănătății, asistenței sociale, presei scrise și electronice

Orașul Nisporeni este situat la 70 km de orașul Chișinău – capitala Republicii Moldova și la 12 km de frontiera cu România, în regiunea Codrilor Moldovenești, fiind centrul raional al raionului Nisporeni. Principalele căi de comunicare în oraș sunt autodrumurile, lungimea cărora este de 67,5 km, dintre care 17,5 km sunt asfaltate. Cea mai apropiată stație de cale ferată se află la est, la o distanță de 37 km și se numește Bucovăț. O altă stație de cale ferată se află în orașul Ungheni, la o distanță de 45 km. De căi maritime orașul Nisporeni nu dispune, iar aeroportul Chișinău se află la o distanță de 100 km de or. Nisporeni.

După situația de la 01 ianuarie 2012, în teritoriul primăriei orașului activează 264 agenți economici.

În oraș sunt înregistrate și activează 13 organizații nonguvernamentale din domeniul agriculturii, culturii, învățământului, ocrotirii sănătății și administrației publice locale.

În teritoriul primăriei activează 3 biserici ortodoxe și 4 instituții eterodoxe. Două biserici ortodoxe au în calitate de patroni pe Mai Marii Voievozi Arhanghelii Mihail și Gavriil și își marchează sărbătoarea hramului la 21 noiembrie. Biserica ortodoxă amplasată pe str. Viilor, cu hramul “Adormirea Maicii Domnului” deservește populația din sectorul Nisporeni Noi.

Problemele de o importanță deosebită pentru oraș pot fi supuse în modul stabilit de Codul electoral unui referendum local. În problemele de interes local, care preocupă o parte din populația unității administrativ-teritoriale pot fi organizate cu această parte consultări, audieri publice și conversații. Administrația publică locală informează regulat populația orașului privitor la activitatea desfășurată în teritoriu prin intermediul mass-media, panourilor informative și în cadrul întrunirilor cu cetățenii.

În competența administrației publice locale intră:

- *construirea și întreținerea în limitele orașului a drumurilor, străzilor, podurilor locale și gestionarea circulației rutiere;*
- *gospodăria comunală, autogara și stațiile auto, în perimetrul său;*
- *construcția, întreținerea și exploatarea sistemelor de alimentare cu apă, de canalizare, de epurare a apei, salubritatea localității, gestionarea deșeurilor de producție și menajere;*
- *lucrările de amenajare a teritoriului, îngrijirea monumentelor istorice, parcului și spațiilor verzi.*

Patrimoniul Primăriei orașului Nisporeni ca unitate administrativ-teritorială este format din bunurile domeniului public, care constituie totalitatea bunurilor mobile și imobile, destinate satisfacerii intereselor generale ale cetățenilor.

- obiecte ale dreptului de proprietate publică sunt bunurile întreprinderilor și instituțiilor locale bugetare cu caracter social-cultural: de învățământ, de ocrotire a sănătății și de cultură, cu formă de proprietate publică.
- bunurile domeniului privat constituie totalitatea bunurilor mobile și imobile, aflate în patrimoniul public al orașului, care au destinație strict determinată, alta decât satisfacerea unui interes general.

Consiliul orașenesc exercită dreptul de proprietate publică în baza actelor emise în conformitate cu Constituția, Legea cu privire la proprietate, Legea cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, alte legi și alte normative.

Primăria, ca organ executiv al Consiliului local, are dreptul de posesiune, folosință și administrare a patrimoniului orașului, în conformitate cu legislația și deciziile consiliului.

Consiliul local poate decide, potrivit legii, transferarea bunurilor din domeniul privat al unității administrativ-teritoriale în domeniul public de interes local al acesteia.

Toate bunurile care aparțin primăriei orașului sunt supuse inventarierii anuale, iar rapoartele asupra situației lor se prezintă consiliului respectiv.

Consiliul orașului decide ca bunurile care aparțin domeniului public de interes local să fie date în administrare întreprinderilor municipale și instituțiilor publice, să fie concesionate, închiriate sau arendate.

Înstrăinarea, concesionarea, arenda sau locațiunea, cu excepția locațiunii imobilelor de locuit, se fac prin licitație publică, organizată în condițiile legii.

Competența cu care sunt investite autoritățile administrației publice nu poate fi pusă în cauză sau limitată de nici o autoritate publică decât în condițiile legii..

Domeniile care nu țin de competența orașului sunt administrate, în condițiile legii, de către autoritățile publice raionale, Guvern.

Primăria orașului este responsabilă de participarea locuitorilor orașului Nisporeni la elaborarea proiectului de buget și la audierea dărilor de seamă asupra executării bugetului respectiv, precum și modul de instituire și de percepere a impozitelor, taxelor și altor plăți locale, de executare a controlului asupra vărsării lor în buget.

Consiliul orașului aprobă simbolică unității administrativ-teritoriale, atribuie sau schimbă denumiri de străzi, piețe, scuaruri și alte locuri publice în aer liber, stabilește data celebrării hramului localității, conferă cetățenilor Republicii Moldova și celor străini, cu merite deosebite, titlul de Cetățean de Onoare al orașului Nisporeni, în condițiile legii.

**Secretar interimar al
Consiliului orașenesc Nisporeni**

Cristina MOLDOVAN